

Zones F

Aquest document és la transcripció del Podcast Zones F.

Intervenció de [Lo Relacional](#) a les jornades “Mirades polièdriques a la violència de gènere: propostes per a la prevenció als centres de secundària des d’una perspectiva holística i interseccional”.

[[Aquí](#), tota la informació a les jornades]

Maria Rodó: Hola, sóc la Maria Rodó, una de les organitzadores de les Jornades Mirades Polièdriques a la violència de gènere. Aquestes jornades s’emmarquen en un Projecte de recerca coordinat per la Universitat de Vic i la Universitat Oberta de Catalunya i finançat per la convocatòria RecerCaixa.

Es un projecte que té com objectiu analitzar les experiències i les construccions de violència de gènere en joves i estudiar també, les pràctiques i experiències de prevenció de les violències de gènere. Tot plegat, des de una perspectiva interseccional, es a dir, que tingui en compte diferents eixos de desigualtat i també holística, que consideri diferents àmbits on es viuen les violències. L’objectiu d’aquestes jornades, és debatre, reflexionar conjuntament sobre aquestes qüestions i poder-ho fer, amb diferents persones i entitats que treballen des de el món de la recerca com amb la intervenció en la temàtica.

[Música intro]

Desiré: Benvingudes, benvinguts, benvingudxs a Zones F. Hola, Jo sóc la Desiré!

Patricia: Hola, Jo sóc Patricia! I estàs escoltant (o llegint) un podcast de Lo Relacional.

[So ambiental ocells Cruïlles]

Desiré: Aquests ocelletes que esteu escoltant són una de les nostres espècies companyeres, d’aquests dies de confinament. Com ja sabeu, estem emetent aquest podcast des de Cruïlles, un petit poble del Baix Empordà.

Patricia: Qué estaba yo pensando,

Desiré: Què?

Patricia: que Cruïlles como nombre, nos viene muy bien, ¿no? Es como super interseccional.

Desiré: [Riures] I a més a més podríem explicar si volem ser més concretes, a més a més de Cruïlles que és el poble, vivim al Veïnat de Les Rabioses, que rep aquest nom per un episodi de violència de gènere.

Patricia: Si, però això ja ho explicarem en un altre podcast.

Desiré: Vale!

Patricia: Ara, si et sembla donem les gràcies a la Maria i a tot l'equip de Mirades polièdriques a la violència de gènere.

Desiré: I a totes les persones que ens esteu escoltant. ¿Hola? ¿Hay alguien ahí?

Patricia: Esperem que si, ja sigui en aquest moment present, o des d'algun moment del futur. Què sapigueu estimades oients, que és un plaer estar aquí, què ha estat un gust escoltar totes les intervencions de les companyes, pensar juntes i de participar...

Desiré: amb aquest format podcast.

Patricia i Desiré: podcast [Riures]

Patricia: Com que les jornades havien de ser confinades i no ens podem imaginar un taller sense tocar-nos, hem volgut aprofitar per treballar des de l'escolta. Als tallers estem explorant cada vegada més escoltar, tocar, tastar... per ampliar les formes de pensar, de fer i de relacionar-nos.

Desiré: Som conscients de què aquest format podcast deixa fora a les persones sordes. Sabem que és una mesura insuficient, però hem transcrit el contingut per facilitar així que almenys les persones sordes oralitzades i amb coneixements de lectoescriptura, puguin accedir-hi. La nostra cultura és 100% oïdora, i ens ho estem treballant. Gràcies Èlia.

[Música curta]

Desiré: Tota invitació constitueix una relació. Quan ens vam posar a pensar en les jornades

Patricia: Mirades polièdriques a la violència de gènere [no acaba de dir el títol]

Desiré: Ens vam preguntar quina relació hi ha entre la mirada a les violències de gènere que proposa la jornada, i la mirada a les violències de gènere de Lo Relacional.

Patricia: A nosaltres ens agrada molt treballar amb metàfores i el polièdric és una figura que utilitzem bastant. Les mirades de les jornades són polièdriques, el nostre logo i el logo de les jornades és un poliedre... Així que ens imaginàvem jugant a cordes, sabeu com quan érem petites, que una persona es posava una llana a les mans i feia una figura, i l'altra venia, la mirava amb calma, pensava on podia ficar els dits, com podia agafar les cordes i fer una altra figura.

Desiré: Ens imaginàvem jugant a cordes, pensant quines connexions podem generar, per com diu la Haraway, seguir amb el problema. La violència de gènere és el problema amb el que seguim, però les formes de mirar-la, pensar-la, connectar-la... no poden ser les de sempre. Necessitem seguir en el problema, aprenent del passat, però pensant la violència de gènere, des de les connexions que necessita el context present, per activar noves formes d'intervenció, i per què no, nous presents i futurs possibles.

[Música Seguir amb el problema Maria Arnal en Ràdio Consoni]

Patricia: Creiem que és un bon moment per fer-ho. Com ja s'ha dit a les jornades, a Catalunya, cada vegada hi ha més iniciatives i recursos per treballar la violència de gènere. Des dels moviments feministes, els centres educatius i les diferents administracions públiques, s'ha fet molta feina i hem aconseguit que la prevenció a la violència de gènere entri als instituts. Però alhora també comencem a detectar que la forma en què pensem i treballem la violència de gènere a les aules, té les seves limitacions.

Desiré: El context social i polític actual, també ens obliga a pensar la violència de gènere des d'altres paradigmes. Per una banda, tenim els sectors més conservadors que cada vegada estan més desbocats pels carrers, guanyant visibilitat i legitimitat a l'espai mediàtic, social i polític. Aquests discursos estan entrant també a les aules, com ens ha advertir la Lúcia a les jornades. Això és problemàtic en sí mateix. Però també ens semblen problemàtics certs posicionaments que estan emergint com a resposta o en relació als discursos de Vox. Situant-nos aquí a Catalunya, en contextos on l'eix nacionalista/independentista està molt present, ens estem començant a trobar joves que identifiquen Vox amb Espanya, i per tant que el masclisme, el racisme o la LGTBI-fòbia són coses que passen a Espanya i no a Catalunya.

Patricia: Aquest discurs em connecta, quan algunes vegades abans de fer el taller, se'ns avisa de que a l'aula hi ha molts nois musulmans, o que s'ha de tenir cura en com abordem el tema de la diversitat sexual i del gènere perquè hi ha famílies... que aquests temes... no és com aquí. De nou, es fa una distinció entre un ells/nosaltres, situant des de l'afora la diversitat cultural i religiosa, no tenint en compte que aquesta diversitat forma part i dona forma a Catalunya. I atribuint al nosaltres-catalans, uns valors feministes i LGTBIQ-friendly què... ja ens agradaria.

Desiré: Crec que també seria interessant fer una lectura des de l'eix esquerra-dreta. Al mes de març des de Nociones Comunes, van organitzar un curs sobre masculinitats que es deia *La pollas asustadas*, on Antonio García, investigador sobre masculinitats *ordinàries*, feia una anàlisi interessant sobre això. Parlava del perill de situar el masclisme, o la LGTBI-Fòbia en els seus discursos de Vox i els seus vixtantes. El fet de no veure's reflectit en aquest mirall, podia fer que molts homes d'esquerres, sentissin molta tranquil·litat, com dient, nosaltres ja no som senyeros, l'esquerra no defensa aquests valors, som feministes...

I és veritat que hem fet molta feina, però situar el masclisme, el racisme o la LGTBI-fòbia, com un afora, com a cosa de les altres... és preocupant. Invisibilitza que també nosaltres, i quan dic nosaltres, també estic parlant de mi en primera persona, tenim pràctiques racistes, masclistes... Dificulta revisar-nos, mirar-nos cap a dins, i analitzar quin paper tenim nosaltres en la reproducció d'aquestes desigualtats, quan si, quan no, en quins contextos... Per exemple, jo puc ser feminista a l'ateneu, però no a casa, o a casa, però no a l'institut, o de vegades si, de vegades no...

Patricia: I bueno, aquest mirar-se cap a dintre... el podem aplicar també al què està passant amb els feminismes. Tenim feminismes profundament trànsfobs, putòfobs i antiqueers, anti pobres, anti migrades, anti tot el que no sigui com jo, altres feminismes que s'autodenominen l'únic feminisme sensat, però també grans aliances feministes, antiracistes, trans-marica-bollo..., en fin, un temazo.

Desiré: Un gran berenjenal que dóna per moltes converses amb Miquel, Miriam i Maribel. I al que hem d'afegir també el nou context del confinament, que també posa en evidència la urgència de repensar i arriscar-nos a fer altres formes d'educació, que tinguin en compte de manera interseccional i transversal totes les necessitats de l'alumnat. L'habitatge, les desigualtats econòmiques, culturals, tecnològiques, les emocions, les cures... tot això forma part de l'educació i forma part també de la prevenció de les violències de gènere.

Patricia: Buf, doncs si que anem fortes, no?

Desiré: Ya te digo, i encara no hem ni explicat per què hem anomenat aquest podcast Zones F.

Patricia: Pues vamos a ello.

Desiré: Venga, ¡dale!

[Música zones F]

Desiré: F és una de les expressions que últimament, bueno, abans del confinament, anava sortint molt als tallers. És una d'aquelles expressions com crush, sweet, to gucci... que escapen a la lògica del llenguatge de les persones adultes, que normalment dinamitzem els tallers.

Patricia: Quan preguntem a les joves, què significa F ens diuen que ve d'un videojoc, *Call of duty*. On al morir l'amic del protagonista es demana a les persones jugadores que mostrin respecte, polsant F.

Desiré: A partir d'aquí es va començar a fer viral i es va expandir a altres plataformes, com Facebook o Instagram. És una forma ràpida de mostrar comprensió i respecte per una situació difícil o complicada. Ens posen alguns exemples: Si t'ha deixat el novio/a, F. Si t'ha enviat a la *friendzone*, F. Si has de recuperar moltes assignatures, F.

Patricia: Però en les explicacions que ens donen lxs joves, F va agafant diferents significats. F, també significa *failed*, fracàs, *looser*. Aquesta doble mirada de la F, ens sembla molt interessant. És la metàfora que ens ha ajudat a pensar aquest podcast. Hem volgut detectar situacions de la nostra pràctica educativa o d'altres experiències properes, de prevenció de les violències de gènere, que podrien rebre una F, en l'apartat de comentaris. F, com a situació no sempre ben resolta, fallida. F, com a situació complicada, que necessita d'empatia i comprensió.

Desiré: I per cert, especialment Amat i Silvia, ens va encantar que vosaltres també expliquéssiu les teves zones F. Si ens esteu escoltant, veureu que són molt compartides. Veureu? Es pot dir veureu, en un podcast, que s'escolta? O es llegeix... Es pot llegir un podcast?

[Música zones F]

Desiré: Estem a un aula petita, un espai rectangular, la típica aula d'un institut Lego, construït a base de mòduls prefabricats. Modifiquem l'estructura de l'aula. Retirem les taules i fem una rotllana amb les cadires. És la segona sessió del projecte. No és un projecte propi, executem uns continguts marcats pel programa d'una licitació pública. El descriptor de la sessió diu que està dedicada a les desigualtats de gènere. Malgrat aquest títol plural, l'exercici principal es centra en l'anàlisi d'una situació. Aquest és el resum de la situació de partida.

Patricia: Ens trobem en una festa d'institut, un grup de nois, un grup de noies, un noi i una noia que s'agraden. El noi, després de la pressió del seu grup d'amics, i d'alguna referència a l'alcohol, s'apropa a la noia. Es queden sols. Ell intenta donar-li un petó. Ella no vol, perquè han acordat que seria una nit d'amigues. Ell insisteix, pujant una miqueta el to. Ella el separa amb una empenya. Ella surt fora de la festa. Les seves amigues la segueixen.

Desiré: A partir d'aquesta situació, es plantegen unes preguntes, que es treballen en petit grup i després en plenària. Es genera un debat acalorat, amb posicionaments que de vegades ens fan sentir incomoditat. Estem afavorint un roll *Hombres y Mujeres y viceversa* o una guerra de sexes?

Patricia: Arriba el moment de finalitzar el taller. Fem una petita dinàmica de valoració i ens acomiadem. Fins la setmana vinent! Però ens adonem, que hi ha dues persones, que no han obert la boca en tota la sessió. Si les descrivim utilitzant categories organitzadores pròpies del nostre sistema social, direm que són dos noies, de 3r de l'ESO, marroquines d'origen, amb hijab, en un institut petit, d'un petit poble.

Desiré: El que si sabem de les noies, és que la sessió passada van dir que el hijab era un tema important per elles, ja que hi ha persones amb molts prejudicis. Però la sessió passada no es va treballar aquest tema, perquè no era important per la majoria del grup. Avui tampoc han pogut participar molt, aquesta vegada la situació proposada, no és important per elles.

Patricia: Amb aquest malestar, ens apropem a les noies, com esteu?, us agrada el taller? Esteu còmodes?. Els hi diem que podem parlar del que vulguin. Però... és veritat?

[Música Zones F]

Patricia: Podem extreure moltes F. Però el que ens interessa és posar a dialogar aquesta situació amb les formes de pensar la interseccionalitat que ens estem trobant.

Desiré: La majoria de projectes de prevenció de violències de gènere es situen en una perspectiva interseccional. La interseccionalitat, ha passat a formar part del nostre vocabulari i totes sabem que els nostres projectes han de ser interseccionals. Però, jo crec que moltes vegades, ens quedem en una declaració d'intensions. Tenim una bona justificació teòrica, expliquem molt bé, que les vivències del gènere i la sexualitat estan creuades per les vivències d'altres organitzadors socials com la cultura, les capacitats funcionals, l'edat, la classe social... Però crec que hi ha un salt entre la literatura que escrivim per explicar el nostres projectes i com els posem en pràctica.

Patricia: Des de la teoria, quan expliquem el gènere, més o menys tothom, ja hem incorporat una perspectiva creuada entre l'eix de gènere i l'eix de diversitat sexual i parlem del sistema sexe-gènere-desig.

Però crec que, tenim dificultats per incorporar altres dimensions. Per exemple, si parlem del gènere en relació a la cultura, expliquem que hi ha altres contextos culturals on el gènere no és binari, i parlem dels Muxes de Mèxic o les Hijres de la Índia. Però no parlem tant, de com en el nostre context hi ha diferents formes de pensar i viure el gènere relacionades amb com la gent viu la cultura o l'espiritualitat. O no parlem tant, de com actua la islamofòbia de gènere o la gitanofòbia de gènere, aquí al nostre context geogràfic.

Desiré: Moltes vegades posem la diapositiva dels eixos de desigualtat o fem alguna dinàmica per identificar privilegis i opressions. Aquestes dinàmiques estan molt bé perquè ens permeten connectar amb la mirada de la interseccionalitat. Però crec, també ens passa, que ens quedem aquí, com una cunya discursiva, que després no es veu reflectida en la resta de continguts, en les metodologies o en les formes de relació.

[Música Zones F]

Desiré: O que, quan ho fem, és perquè parlem específicament del creuament diferents dimensions d'opressió: per exemple, gènere, sexualitat i capacitats funcionals, i les acabem analitzant només des de les opressions, no tant des del privilegi o des de les pràctiques de resistència i apoderament. I d'una manera que acaba identificat la interseccionalitat amb certes subjectivitats, com si només les persones gitanes, sordes i lesbianes fossin interseccionals. És com el gènere, si gènere no és parlar només de dones, la interseccionalitat no és parlar només de certes persones. La interseccionalitat és una eina, teòrica i metodològica, una forma de mirar, analitzar, fer propostes... Però les persones no som interseccionals. Per tant, no si sé hi ha unes persones més legitimades que d'altres en parlar des d'una perspectiva interseccional.

Patricia: Jo crec que malgrat haver introduït la interseccionalitat, continuem posant al centre de la prevenció de les violències de gènere unes experiències que tenen com a subjectes homes i dones cis blancs, en un marc de relacions heterosexuales, construïdes des del parany de l'amor romàntic, des d'una perspectiva adulta, que té com a única forma d'expressió la parella, per suposat monògama. El resultat és que acabem deixant fora experiències, persones...

[Música curta Zones F]

Desiré: O incorporant-les però des dels marges, des d'una inclusió excloent, com experiències minoritàries, residuals, rares... Quan parlem de persones trans, o de relacions lèsbiques o bisexuals, de l'asexualitat, del poliamor... les expliquem com un afegit, un nota a peu de pàgina.

[So àudio WhatsApp]

Intervenció d'una persona que ha enviat una nota de veu al podcats: Jo penso que la violència de gènere, es treballa poc als instituts i quan ho fan, ho fan des d'una perspectiva, totalment binària, moltes vegades, per no dir, la majoria. Treballen des del binarisme home-dona i deixen de banda, totes les persones trans, nois trans, noies trans. Jo penso que s'hauria de parlar més d'aquests

collectius ja què, també es veuen afectats per la violència de gènere. Estan com més silenciats, ningú parla. I jo crec que s'hauria de treballar més, tot aquest collectiu.

Patricia: Aquest imaginari sobre la violència de gènere, on ells són els agressors i elles les víctimes, l'hem traspassat a l'àmbit educatiu, sense repensar-lo, sense qüestionar-lo, sense veure si és el tipus de violència que experimenta més la gent jove als instituts. Moltes vegades tenim la sensació de que tot això sona a música repetida. Què ja es saben la lletra, ja s'ho esperen. I llavors algunes persones ho viuen amb molta intensitat, però altres s'avorreixen, o pensen que ja s'ho saben, o senten que el taller no parla de les seves vides.

Perquè no tot el jovent té parella, no tot el jovent s'ha enamorat, no tot el jovent és heterosexual, no tot el jovent surt de festa, no tot el jovent lliga, o beu alcohol...

[Música curta Zones F]

Patricia: O també pot passar, que ens diuen el que volem escoltar i ens quedem en un discurs políticament correcte, que dificulta molt poder treballar. Al final, podem tenir moltes persones que s'ho passen bé al taller perquè és una classe diferent, però sense que sigui la nostra intensió, podem estar generant uns efectes contraris.

[Música curta Zones F]

Desiré: Quan anem als instituts i repetim la cantarella dels estereotips de gènere, les desigualtats, els mites de l'amor romàntic, bla bla bla, el que estem fent és delimitar un marc d'experiències i vivències, assenyalades sobretot des del que no s'ha de fer.

[Música curta Zones F]

Patricia: Estem deixant molt poc espai per a que la gent jove es pensi, explori, expressen des d'altres posicionaments. Si penem en els nois cis heteros, alguns, només amb el títol del taller es posen a la defensiva. Altres es queden molt tranquils, passa com el tema de Vox, no es veuen identificats en "el mascle", i senten que el taller no els hi està aportant cap pregunta nova, cap repte. Estem arribant a les seves experiències reals? Ens quedem en una visió molt estereotipada.

[Música curta Zones F] Generalment assenyallem molt, preguntem i escoltem poc. [Música curta Zones F]

Desiré: Bueno, és que hem fet una prevenció molt centrada en el no, en la por, en el càstig, [Música curta Zones F] i poca prevenció centrada en explorar com construïm altres formes possibles, de cos, de desig, de plaer, d'identitat, del jo i del nosaltres.

[Música curta Zones F]

Desiré: Hi ha joves que tenen sabers i experiències que compartir. I subratllo amb fosforita la paraula "formes" en plural.

Patricia: I subratllo també la paraula plaer.

[Música curta Zones F]

Desiré: Totalment d'acord! Aquí ja entrem en les formes de fer. Crec que hem de fer una educació, en general, i una prevenció de les violències de gènere, en particular, una educació sexoafectiva, molt més centrada en el plaer, molt més sexi. Després en parlarem.

[Música Jo sóc UniMúltiple: el pots veure [aquí](#)]

Patricia: El tema del jo i del nosaltres, és mega important. Quan fem tallers sobre interculturalitat, diversitat sexual, gènere, intervencions urbanes a l'espai públic, dansa... al final tots els projecte estan travessats per les mateixes preguntes. Qui sóc jo? Qui són les altres? Com ens relacionem?

Desiré: Per mi, pensar la identitat des d'una òptica interseccional, ens hauria d'ajudar a pensar en identifications, i no tant en identitat. Identifications com un procés relacional, contextual, flexible, dinàmic, híbrid... Ens hauria d'ajudar també a pensar i a ampliar l'espai del nosaltres, pensar-lo també de manera relacional, contextual, flexible, dinàmica, híbrida... Qui som nosaltres, és una pregunta profundament política.

[Música curta Zones F]

Desiré: Venim d'una tradició política organitzada a partir de posicions identitàries molt fortes, [Música curta Zones F] amb fronteres molt rígides i normalment organitzades al voltant d'una única dimensió: [Música curta Zones F] dona, joves, migrat, trans, gitana, musulmà, sorda... [Música curta Zones F] Aquesta forma de pensar la identitat, les opressions, les resistències, també l'hem traspassat a l'anàlisi de les violències de gènere i a les propostes educatives de prevenció.

[So àudio WhatsApp]

Intervenció d'una persona que ha enviat una nota de veu al podcats: A l'Institut públic de Torroella de Montgrí, fa anys que es va crear un grup de diversitat sexual i de gènere i hem anant incorporant els diferents eixos d'opressió. Hem anant veiem, cada vegada més, que tots els subjectes poden ser motor de canvi social, al marge del paper que se'ls hagi donat. Us volíem explicar això, per preguntar-vos, com podem fer que nois heterossexuals, se'ls despertí l'interès, de venir al grup de diversitat a participar-hi, ja que aquest grup, té l'objectiu de fer de l'Institut un lloc millor, sense LGTBI-fòbia, sense racisme, etc. Però..... ells no s'impliquen. I llavors...aquí deixem la nostra pregunta. Moltes gràcies.

[Música curta Zones F]

Patricia: La manera en què pensem i expliquem les violències de gènere, fa molt difícil que les persones que no viuen les opressions en primera persona, les sentin com a pròpies. [Música curta Zones F] No només les violències de gènere, totes les opressions. [Música curta Zones F] I així és molt difícil que els nois cis-hetero es sentin convidats a participar dels feminismes, o que les persones blanques es sentin convidades, interpel·lades, a participar dels espais antiracistes, o que les persones amb capacitats normatives sentin que la lluita per l'accessibilitat també és la seva lluita. [Música curta Zones F] Dic convidades, perquè crec que en algun moment, totes ens hem sentit convidades, totes hem après, aprenem d'altres persones. [Música curta Zones F]

Desiré: Evidentment que cada persona, grup... pot organitzar els seus espais polítics com cregui més convenient, només faltaria... [Música curta Zones F] Però crec, que si estem parlant instituts, i els mirem com un espai polític... Una pregunta que em funciona és, com fem de l'institut un espai per a tothom. Un espai situat en el nosaltres. Però no un nosaltres homogeni i unificat. Un espai amable, plural, on explorar formes de ser, de relació, de producció de coneixement més col·lectives, compartides i habitables. [Música curta Zones F]

Patricia: Per això diem al principi, que als nostres projectes, cada vegada estem explorant més les formes d'escoltar-nos. Pensar el jo i el nosaltres des de l'escolta. [Música curta Zones F] Una escolta de qualitat, amb temps per aprendre a escoltar, sense judicis, expressar emocions, debatre sense sentir que tenir opinions contràries és atacar i contra-atacar, [Música curta Zones F] deixant espai per als matisos, per descobrir què tenim en comú, com ens podem articular, com ens podem entendre.

Desiré: L'escolta i l'empatia. Aquí tenim un gran meollo. [Música curta Zones F] A mi, la veritat és que abans eren paraules que em feien certa mandra. Em semblaven paraules trillades, buides de contingut, el típic eslògan de samarreta o de tassa d'escriptori. [Música curta Zones F] Però l'empatia com a pràctica educativa i política té molta força. [Música curta Zones F] Si puc pensar més enllà de les meves necessitats individuals, si entenc què li passa a l'altre, si més enllà de les situacions individuals, puc identificar les relacions de poder i les estructures socials que les sostenen. Si connecto els meus valors a les pràctiques concretes del meu dia a dia... I llavors si jo crec en la democràcia, o en la igualtat o en els drets humans, no pot ser en abstracte, què el meu institut també ha de ser un espai de democràcia, d'igualtat, de drets... Si connecto la lluita del Sindicat d'Estudiants amb la del Grup de Diversitat, amb l'AFA, altres comissions de professorat o d'àmbit comunitari... Si entenc que el que passa a l'institut, o com sigui l'institut, també és cosa meua, que tinc una responsabilitat compartida, no sé, què l'institut és un espai del nosaltres, i jo en formo part. [Música curta Zones F]

Patricia: Jo crec que no són paraules buides, quan valorem els tallers, el que més valorem lxs joves, és poder escoltar-se, saber què pensen els companys i les companyes sobre aquests temes, saber què s'han escoltat des del respecte, que han pogut parlar, expressar-se, que no ha calgut que estiguessin tots i totes d'acord, que hi ha hagut espai per als matisos, [Música curta Zones F]

Poema noies del Grup d'Igualtat de l'Institut de la Bisbal:

Volem un institut respectuós, igualitari i lliure.
Jo et desitjo que puguis ser qui ets.
Volem un institut acollidor
Jo no et desitjo que t'infravalorin per ser dona o LGTBI+
No volem un institut masclista.
Jo ens desitjo llibertat, respecte i autoestima,
L'institut que volem és feminista, divers i implicat en el benestar de tothom

[Música curta Zones F]

Desiré: Dia 2. Avui fem el taller al gimnàs. La segona sessió sempre la fem amb dinàmiques de moviment, d'expressió plàstica o altres metodologies que permeten un treball col·laboratiu. L'objectiu és identificar les violències de gènere que més afecten el nostre dia a dia i activar pràctiques concretes per viure el cos, el gènere i el desig de manera més respectuosa, amb nosaltres mateixes i amb les altres persones. Fem diverses dinàmiques, que ens permeten saltar entre experiències individuals i col·lectives. La que ens interessa és diu Oda a l'insult.

Patricia: Hem distribuït pel terra uns fulls de paper amb les lletres de l'abecedari. Cada persona es posa davant d'un full. Necessitem un boli. A cada lletra hem d'escriure els insults que ens han dit, que hem dit o que hem escoltat a l'institut. Insults de qualsevol tipus, racista, masclista, LGTBIQ-fòbic, capacitista... Us recordeu del que vam parlar la sessió passada? Anirem escrivint i quan diguem canvi, ens canviem de full. Podem escriure els insults en qualsevol idioma que s'hagi fet servir a l'institut. Comencem?

Desiré: Insults que comencen a sonar molt fort. Gent que sent incomoditat a l'escriure insults, i gent que ho gaudeix molt. Stop.

Patricia: Ens posem per grups. Cada grup agafa una fulla. Heu d'escollir els insults que per vosaltres són més importants i explicar per què. Continuem amb un clima d'exaltació.

Desiré: Parlem del que hi ha darrere dels insults, de què volem dir exactament, quan diem maricón o puta o moro o subnormal o gorda o frikie. Segueix l'ambient d'excitació generalitzada. Expliquem que apropiat-se de l'insult és una estratègia que han fet servir molts maricons, les putes, les mores, les gordes o les tullides. Apropiat-se de l'insult perquè deixi de fer mal i es converteixi en un espai de vida, d'alegria i de comunitat.

Patricia: Nosaltres farem el mateix. Seleccionem 5 insults i els convertim en moviment, per donar-les un nou significat a l'institut. Formaran part de la performance que farem als companys i companyes de 2n.

Desiré: Però l'estratègia no funciona. Es queden en l'insult, sense ironia, sense resignificació.

Patricia: Per mi el tema del respecte és súper important. És una línia vermella. M'estic posant nerviosa.

Desiré: Per mi, la memòria dels col·lectius que han utilitzant la reapropiació de la injúria com a espai de vida, de comunitat, és súper important. M'estic posant nerviosa.

Patricia: Intentem controlar aquest malestar. Remarco intentem. Expliquem que darrere de cada insult hi ha persones, que no són paraules innocents, que fan mal, que senyalen els aspectes de les persones en funció d'unes normes de gènere, de bellesa, de colonització...

Desiré: Connectem els insults amb les experiències que abans han identificat de les seves vides personals. Estan presents quan aneu a la platja, els hi diem, quan aneu a comprar roba, quan us dutxeu als vestuaris, quan manteniu relacions sexoafectives amb vosaltres mateixes i amb altres persones, quan esperen de vosaltres unes coses i no altres en funció de la vostra família, o de la vostra cultura, o de la vostra religió, quan qüestionen el que us agrada fer... Insultar va de tot això, i apropiat-se de l'insult és una estratègia de supervivència per moltes persones, una estratègia per construir un espai de vida que no faci tan mal.

Patricia: Reben el discurs com una *regañina*. Es vinculen amb la dinàmica. De sobte, una sobrietat inunda el gimnàs, convertit en passarel·la d'insults resignificats. Algunes persones connecten amb la força dels cossos en moviment i de la repetició. Però hi ha 2 ó 3 persones que continuen ridiculitzant els insults.

Desiré: Era això el què volíem?

[Música curta Zones F]

[Música Puto Chino Maricón, gente de mierda. Pot veure el videoclip en aquest [enllaç](#)]

Patricia: Entenem la interseccionalitat com eina per interrogar les formes de fer. Si les persones viuen, experimenten el gènere, la sexualitat de manera diferenciada, també són diferenciades les formes d'aprendre, d'expressar-se, de construir coneixement. En els nostres projectes, les metodologies tenen un pes molt fort.

Desiré: Si, però en la situació F que acabem de descriure, la metodologia va ser totalment descontextualitzada. [Música curta Zones F] Vam fer una proposta a saco, sense tenir en compte, que el grup no tenia referents de reapropiacions polítiques de l'insult, [Música curta Zones F] que no havien experimentat la força del cos, del gest compartit i repetit com a instrument d'expressió política. [Música curta Zones F] Aquestes coses són centrals en la nostra pràctica, creiem que tenen molta potencia de transformació, però no vam generar un bon context de recepció. [Música curta Zones F]

Patricia: Totalment. No vam llegir el context, teníem una proposta, i la vam llançar al grup, sense haver tingut el temps per treballar-la de manera contextualitzada, [Música curta Zones F] d'haver compartit referències, des de l'escolta i l'empatia. [Música curta Zones F] Aquesta dinàmica l'hem fet en altres contextos, amb grups de joves, que ja tenien un treball previ en relació amb el cos, el gènere, la sexualitat, la LTBIQ-fòbia, el racisme, que tenien més contacte amb la memòria queer o amb lxs que vam tenir molt més temps per treballar plegades i és brutal.

Desiré: Total. És súper brutal aquesta dinàmica. Però arran d'aquesta situació, on no va ser tan brutal, ara tenim més cura. [Música curta Zones F] Dediquem més temps a preguntar sobre la vida a l'institut. Més que fer un taller sobre violència de gènere amb un guió predeterminat, tot i que estructurem molt les sessions, per després desestructurar-les, el que ens interessa és saber quines pràctiques s'activen a cada institut. Què està passant a les aules, als passadissos, als vestuaris, als llibres, al pati, a secretaria, a la sala de professorat, a la cafeteria, a la porta de l'institut, als espais joves del municipi, als equipaments esportius, culturals...

Patricia: Què està passant en relació als cossos, les sexualitats, les llengües, les religions, les capacitats, els sabers de l'alumnat i les seves famílies, la participació i la presa de decisions.

[Música curta Zones F]

Desiré: Resulta que l'institut no és un espai segur per una gran majoria de persones. Evidentment que manifesten intensitats diferents, i que també identifiquen moments de felicitat i de benestar. Però penseu en la quantitat d'hores al llarg de la seva vida que passem a l'institut.
[Música curta Zones F]

Patricia: Ens diuen que no poden expressar-se lliurement, donar la seva opinió, expressar el que senten, ser ellxs mateixes. La por al què pensaran les altres persones, als judicis, a les burles, a no tenir amics o amigues, emergeix amb molta força durant els tallers. Ens parlen d'insults i comentaris sobre el cos, la roba, l'expressió de gènere, la sexualitat, el color de la pell o la religió, les famílies, de que la gent és d'una manera a les xarxes socials i d'una altra a l'institut.

[Música *Jo mai mai*, Memòries d'allò estrany. Pots consultar l'Instagram del projecte en aquest [enllaç](#)]

Desiré: Aquests malestars a l'institut formen part d'una cultura de la violència, que des de la nostra perspectiva, és la que hem de posar al centre de la pràctica educativa, que engloba i es creua amb les violències de gènere.
[Música curta Zones F]

Patricia: Ens estem quedant sense temps!

Desiré: Però si teníem més zones F!

Patricia: Igual podríem compartir un parell d'estratègies més en relació a les formes de fer, no? Com fer una prevenció de les violències de gènere més sexy.

Desiré: [Riures] Formulat així és molta responsabilitat, el que podem compartir són alguns tips.

[So àudio WhatsApp]

Intervenció d'una persona que ha enviat una nota de veu al podcats: Des del grup per a la Igualtat, amb l'experiència que hem tingut a l'Institut, ens hem adonat, que seria més efectiu fer un treball continu a dins de les aules. Parlant i educant sobre les violències de gènere, ja que les xerrades puntuals o les activitats fora de l'aula, per exemple, a l'hora del pati, son útils però no tothom s'interessa de seguida i no s'apropa a informar-se, tant alumnat, com el professorat. Per això tenim aquesta pregunta de, com es podria, des del vostre punt de vista, implementar una metodologia educativa afectiva-sexual. Una manera de que fos constant, dia a dia, a diferència del mètode de les xerrades, que són una o dues vegades a l'any i que tothom pogués obtenir aquesta informació.

[So àudio WhatsApp]

Intervenció d'una persona que ha enviat una nota de veu al podcats: Vale, para mi, que hacen las charlas, tipo muy tarde. Nos la hicieron como, el año pasado la primera, y yo creo que la tienen que hacer como antes y así... tipo en 4r de l'Eso , ya empieza la gente a espabilarse un poco en estos temas. Si se habla antes, se pueden prevenir muchísimas cosas.

[So àudio WhatsApp]

Intervenció d'una persona que ha enviat una nota de veu al podcats: Hola, sóc l'Anna Berbel de l'Institut Diversitas. Nosaltres fem molts tallers en relació a aquests temes, però us volíem parlar d'una experiència concreta que és, una campanya que estem fem a la Comarca del Bages, que és el segon any que l'estem fem, sobre relacions sanes de parella, portent al voltant d'uns 400 tallers i fruit de les reflexions que vam fer del primer any... aquest any hem fet un canvi d'enfoc i us volíem compartir des de on ho estem fem perquè ens ha resultat molt positiu. Quan entrem a les aules, no nomenem des del principi, que anem a treballar les violències de gènere i a més de treballar amb dinàmiques participatives, on les seves veus i les seves experiències estan al centre, treballem a partir de referents i referències que els hi ressonen. Per exemple per treballar els mites de l'amor romàntic, hem treballat a partir del reality show, "La isla de las tentaciones" i per abordar el cicle de la violència masclista, ho hem fet a partir de la tercera temporada de Scan. Llavors, això ens permet, acompanyar la reflexió crítica d'allò que consumeixen i amb el que s'emmirallen i també, ens porta a totes plegades, a un canvi de mirada i a una presa de consciència, de les possibles violències de gènere, que reben i que exerceixen en el seu dia a dia i en les seves relacions. Doncs fins aquí, moltes gràcies, una abraçada de part de tot l'equip, Desi, Patri.

[Música curta Zones F]

Desiré: Jugar des de la sorpresa. [Música curta Zones F] Pensar la intervenció fent connexions improbables entre continguts. [Música curta Zones F] Pensar els continguts desplaçant la mirada. [Música curta Zones F] Per exemple, i si em comptes de l'amor romàntic, parlem de l'amor propi o de l'amor entre amistats? Aquí tothom té experiències, tothom té coses a dir. I al final, l'amor propi i l'amor a les nostres amistats és el que ens fa, la vida més sostenible. [Música curta Zones F]

Patricia: Atrevir-nos a fer propostes rares, people divertides. Hem de recuperar el plaer en les nostres vides, cossos, relacions. [Música curta Zones F]

Desiré: El plaer com a una forma de prevenció de les violències de gènere. [Música curta Zones F]

Patricia: Arriscar-nos a fer una educació, que qüestioni la normalitat, des dels afectes. [Música curta Zones F]

Desiré: Reconèixer quan no sabem, això del gènere i la sexualitat es mou a molta velocitat. No podem saber-ho tot, però si podem preguntar, evidentment des del respecte. [Música curta Zones F] Igual que amb el racisme o el capacitisme, per moltes persones és molt nou, estem aprenent, i encara vindran altres eixos d'opressió, que encara no sabem ni què són i aprendrem. [Música curta Zones F]

Desiré: Per mi, té molta potència pedagògica i política aprendre conjuntament amb les persones amb les que treballem. [Música curta Zones F] I així de pas, també abordem l'adultocentrisme i la colonialitat en el saber. [Música curta Zones F]

Patricia: Treballar des de la visibilitat, però no només. No és suficient en incloure dones, persones trans, lesbianes, gais, racialitzades o amb capacitats no normatives als instituts. [Música curta Zones F] La diversitat forma part de la vida de l'alumnat, del conjunt de la comunitat educativa i no basta amb ser visibles, no podem tenir referents per cada singularitat, [Música curta Zones F] hem d'abordar els mecanismes que generen les desigualtats, inclosa la nostra pràctica. [Música curta Zones F]

Desiré: I transformar-nos. Perquè quan parlem de futurs possibles, en realitat parlem de presents possibles, no de futurs que *acontecerán* d'aquí a 50 anys. Volem transformar el present. [Música curta Zones F]

Patricia: Què no parem! I hem d'acabar! Com s'acaba un podcast?

Desiré: [riures] Pues no sé. És el primer que fem.

Patricia: Doncs diem adéu, agur. Estem atentes per si rebem algun missatge, del present

Desiré: o del futur o d'altres galàxies.
[Música curta]

Patricia: Moltes gràcies, estimades oients,

Desiré: Moltes gràcies a les persones que heu compartit les vostres experiències, a l'Institut Montgrí, Diversitas...

Patricia: A Mirades polièdriques...

Desiré: I a Ruta, el nostre gos, una altra espècia companyera, que s'ha portat molt bé durant la gravació d'aquest podcast.

[Música curta]

Patricia: Zones F, ha comptat amb: Música de Mursego,

Desiré: SLVJ,

Patricia: Beth Ditto.

Desiré: Seguir amb el problema de Maria Arnal, en Ràdio Consoni.

Patricia: Gente de Mierda de Puto Chino Maricón.

Desiré: Creacions sonores de Memòries d'Allò Estrany, del projecte Creadors En Residència amb alumant de l'Institut Verdaguer de Barcelona, amb Transductores i El Born Centre de Cultura i Memòria,

Patricia: del projecte Unimúltiples amb alumnat del Josep Comàs i Solà amb el Servei d'Interculturalitat de Sant Andreu, Barcelona,

Desiré: i del Grup d'Igualtat de l'Institut Bisbal, de La Bisbal de l'Empordà.

[Música curta]

Patricia: Fins aquí, Zones F. Un podcast de Lo Relacional

Desiré: Però Patricia...

Patricia: Què?

Desiré: Antes de irnos, jo tinc una pregunta que et vull fer.

Patricia: Què?

Desiré: Jo tinc una pregunta que et vull fer.

Patricia: Buf!

Desiré: A veure, Com t'has sentint? T'ha agradat fer aquest podcast?

Patricia: M'ha encantat, és súper recomanable

Desiré: [riures] Doncs què.. fem un altre?